

M.E.R beoordelingsnotitie Ruimtelijk Plan Ullerberg

Opgesteld door ecologisch adviesbureau Buiting Advies

2011

Contactgegevens

Buiting Advies

Bezoekadres: Wilhelminaweg 64 – 6950 AB Dieren

Postadres: postbus 98 – 6950 AB Dieren

Telefoon: 0313 - 619042

www.buitingadvies.nl

Inhoud

Inleiding.	4
Kenmerken van het project.	5
Plaats van het project	7
Kenmerken van het potentiële effect.....	9
Conclusie.....	10

Inleiding.

Wat is een m.e.r.-beoordeling en waarom wordt voor de uitvoering van het Ruimtelijk Plan Ullerberg een m.e.r.-beoordeling uitgevoerd?

Op landgoed Ullerberg, gelegen in Natura 2000 gebied de Veluwe en binnen de Ecologische Hoofdstructuur, wil men op de locatie van een voormalige vuilstort een 9 holes golfbaan aanleggen. Om tot de ontwikkeling van deze nieuwe golfbaan te komen is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. De aanleg van een golfbaan is tegenwoordig niet m.e.r. plichtig en ook geldt er geen verplichting tot het opstellen van een m.e.r.-beoordeling. Voor de bestemmingsplanwijziging lijkt het uitvoeren van m.e.r. dan ook niet noodzakelijk. Echter, een m.e.r. dient ook te worden uitgevoerd voor plannen waarvoor op grond van artikel 19j, tweede lid van de Natuurbeschermingswet 1998, een passende beoordeling moet worden opgesteld. Het plangebied ligt binnen Natura 2000 gebied Veluwe en wanneer het plan significante negatieve gevolgen kan hebben voor dit Natura 2000 gebied dient een passende beoordeling te worden opgesteld. Vanwege de ligging van de planlocatie binnen Natura 2000 gebied Veluwe is er daarom toch voor gekozen een m.e.r.-beoordeling uit te voeren.

Een m.e.r.-beoordeling is een toets of te bepalen of er bij een voorgenomen activiteit mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden

<http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/mer/handreiking-0/beoordeling-vorm/beoordeling/>. De beoordeling kan als uitkomst hebben dat nadelige milieugevolgen niet kunnen worden uitgesloten en er een m.e.r. procedure dient te worden doorlopen. De uitkomst kan ook zijn dat belangrijke nadelige milieugevolgen niet optreden, waarbij gemotiveerd wordt aangegeven dat geen m.e.r. procedure wordt doorlopen. Een m.e.r.-beoordeling wordt uitgevoerd aan de hand van een drietal hoofdcriteria, die zijn vastgelegd in Bijlage III van de Europese richtlijn m.e.r.. De criteria betreffen:

- de kenmerken van het project, zoals de omvang van het project, het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder en het risico van ongevallen.
- de plaats van het project, waarbij het gaat om het bestaande grondgebruik, de relatieve rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen en het opnamevermogen van het natuurlijk milieu, met in het bijzonder aandacht voor bijvoorbeeld vogel- en habitatrichtlijngebieden.
- de kenmerken van het potentiële effect, waarbij het bereik van het effect, de waarschijnlijkheid van het effect en de duur en frequentie van het effect in overweging moeten worden genomen.

Aan de hand van bovenstaande criteria en de suggesties die worden gegeven op de internetpagina van het Agentschap NL van het ministerie van Infrastructuur en Milieu over het opstellen van een m.e.r. milieubeoordeling, is een m.e.r. beoordelingsnotitie opgesteld. Bij deze beoordeling is het totale Ruimtelijke Plan Ullerberg als activiteit beschouwd. Dit betekent dus dat naast de aanleg van de golfbaan ook de aanleg van de heidecorridors en het meer ecologische beheer van het landgoed zijn beoordeeld.

Kenmerken van het project.

- *Locatie.* Landgoed Ullerberg ligt enkele kilometers ten oosten van Ermelo in de gelijknamige gemeente en is ongeveer 245ha groot. Het is gesitueerd ten zuiden van de Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg en ten oosten van de Flevoweg (N302), de weg tussen Nieuw-Milligen en Harderwijk. Het gebied waar de golfbaan zal worden gerealiseerd ligt in het noordwesten van het landgoed en heeft een oppervlakte van ongeveer 33 hectare (zie kaart). Op deze locatie is in de 50-er en 60-er jaren van de vorige eeuw zand gewonnen, waarbij de Ullerberg is afgegraven. Deze zandafgraving is vervolgens gebruikt als vuilstort. Door de vuilstort is een enigszins vergelijkbare situatie als voor de ontgronding ontstaan, in die zin dat Ullerberg weer grotendeels als berg in het landschap ligt.
- *Omvang.* Het landgoed zelf heeft een oppervlakte van 245 hectare. De golfbaan zal worden ontwikkeld op de locatie van de voormalige vuilstort. Deze locatie is ongeveer 33 ha groot. De greens, tee's, fairways en driving range van de te ontwikkelen 9-holes golfbaan beslaan samen 10 hectare. Op het overige deel van de voormalige stort wordt een heidelandschap ontwikkeld, met verspreid struweel en open zand. Een kunstmatig ven is inmiddels gerealiseerd en zal in de nieuwe natuur worden geïntegreerd. De ontsluiting van de golfbaan zal verlopen via de al bestaande wegen, in het noordelijk deel van de voormalige stort. Langs en op de bestaande verharding in het noordelijk deel worden ook de parkeervoorzieningen voor de bezoekers gerealiseerd, met een totale capaciteit van circa 70 plaatsen. In het noordelijk deel van de stort wordt tevens het nieuwe clubhuis gebouwd en wordt een bijgebouw aangelegd, voor de stalling van de machines voor het onderhoud van de baan. Beide gebouwen zijn gelegen aan de rand van de voormalige stort, aan een bestaande weg. De totale bebouwde oppervlakte blijft beperkt. Het ruimtelijk Plan Ullerberg omvat verder de aanleg van heidecorridors op landgoed Ullerberg. Op de plek waar de corridors zullen worden aangelegd is nu veelal nog bos aanwezig. In totaal wordt ongeveer 25ha. bos verwijderd voor de aanleg van de corridors.
- *Gebruik van natuurlijke hulpbronnen.* Delen van de golfbaan zullen in de toekomst beregend moeten worden. Hiervoor wordt regenwater gebruikt dat op de stort valt. Een deel van het regenwater dat op de stort valt wordt via een drainagesysteem bovenop het afdichtende folie afgevoerd naar een recent aangelegd ven. Een ander deel belandt in de overstort in het noorden van de voormalige stort. Door water uit beide wateren te gebruiken voor de beregening is grondwateronttrekking alleen noodzakelijk in tijden van langdurige droogte. Hiervoor is een bestaande grondwaterwinningspunt aanwezig met een pompcapaciteit kleiner dan 10m³ per uur. Deze hoeveelheid is meer dan voldoende om het waterpeil in beide wateren ook in tijden van droogte op peil te houden. Voor de beregening in droge tijden zal maximaal enkele duizenden kubieke meters grondwater worden onttrokken. Bovenop de stort is een bovenafdichting aangelegd waarvan de bovenste afdeklaag bestaat uit gebiedseigen

zand. Deze bodem is geschikt om de fairways en het heidelandschap rondom de golfbaan op aan te leggen, waardoor maar zeer beperkt grond en grondstoffen hoeven te worden aangevoerd van buiten de planlocatie. Het clubhuis wordt zo ontworpen dat verantwoord met elektriciteit, warmtevraag en water wordt omgegaan. Voor de energievoorziening (warmte en elektriciteit) wordt gebruik gemaakt van energie opgewekt uit stortgas van de voormalige vuilstort.

- *Productie van afval, verontreiniging en hinder.* Het gebruik van bestrijdingsmiddelen en meststoffen op de golfbaan zal zeer gering zijn, mede doordat er naar gestreefd wordt de baan op duurzame wijze te beheren. Hierdoor zal de uitspoeling naar het grondwater van bestrijdingsmiddelen en bemesting verwaarloosbaar zijn. De hoeveelheid extra verkeer zal zeer beperkt zijn en verloopt via bestaande wegen, die deze verkeersstroom zonder probleem kan verwerken. Op de planlocatie is een voormalige vuilstort aanwezig. Om vervuiling van de omgeving door verontreiniging uit het afval van de vuilstort te voorkomen zijn een aantal nazorgvoorzieningen aangebracht op en rond de stort. Om in de toekomst risico's op de verontreiniging van de omgeving door de vuilstort te voorkomen wordt met deze voorzieningen bij de inrichting van de golfbaan rekening gehouden. Zo wordt niet gebouwd bovenop de afdichtingslaag, wordt bij het beheer van de baan voorkomen dat er zich grotere bomen op de bovenafdichting ontwikkelen en wordt bij de inrichting van de baan rekening gehouden met de ligging de nazorgvoorzieningen. Door de inrichting als golfbaan worden het voormalige stortterrein en de aanwezige nazorgvoorzieningen in de toekomst op een zorgvuldige en betrouwbare manier beheerd, wat de veiligheid voor de omgeving ten goede komt.
- *Risico van ongevallen.* Het gebruik van de golfbaan brengt geen noemenswaardige risico's met zich mee. De verkeerstoename als gevolg van de golfbaan zal gering zijn en de capaciteit van de Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg die als ontsluiting dienst zal doen is ruim voldoende om de verkeerstoename te verwerken. De toegang tot de vuilstortlocatie is verder breed en overzichtelijk, waardoor risico's op verkeersongevallen zeer beperkt zullen zijn.
- *Cumulatie met andere projecten.* In de directe omgeving worden geen ontwikkelingen en activiteiten verwacht die van invloed kunnen zijn op de optredende milieueffecten.

Plaats van het project

- *Bestaand grondgebruik.* De golfbaan wordt gerealiseerd op de locatie van een voormalige zandafgraving en vuilstort. De vuilstort is inmiddels afgedicht. De randen van de voormalige stort zijn nooit vergraven geweest en hier is bos aanwezig zoals dat ook in de omgeving veel voorkomt. De heidecorridors op landgoed Ullerberg zullen grotendeels worden aangelegd op die plekken waar momenteel monotoon, gelijk jarig jong grove dennenbos aanwezig is.
- *Rijkdom van natuurlijke hulpbronnen, opnamevermogen, aandacht voor vogel- en habitatrichtlijngebieden.* Het landschap op en rondom de planlocatie bestond tot circa 1900 voornamelijk uit heide. Sindsdien is ook hier, net als op veel andere hogere zandgronden, veel bos aangeplant. De golfbaan wordt ingepast in het aanwezige landschap en de bestaande openheid en het bestaande reliëf blijven behouden. In het verleden zijn in de omgeving van het landgoed belangrijke archeologische vondsten gedaan. Het is echter niet de verwachting dat op de locatie waar de golfbaan wordt aangelegd archeologische waarden aanwezig zijn, doordat deze wordt aangelegd op de plek van een voormalige zandafgraving en vuilstort. Bij de aanleg van de heidecorridors zal de bodem niet verstoord worden. De heide zelf past goed binnen het Veluwe landschap, waar heidegebieden al eeuwenlang onderdeel van uitmaken.

Het landgoed is onderdeel van Natura 2000 gebied Veluwe en is gelegen binnen de Ecologische Hoofdstructuur. Verder zijn op de locatie dier- en plantsoorten aanwezig die door de Flora- en Faunawet worden beschermd. Door de realisatie van de golfbaan en de uitvoering van het Ruimtelijk Plan Ullerberg worden vooral positieve effecten verwacht op de natuurwaarden. Er wordt op verschillende manieren rekening gehouden met en ingespeeld op de aanwezige natuur. De werkzaamheden op de planlocatie vinden plaats conform goedgekeurde gedragscodes, zodat de aanwezige soorten zoveel mogelijk worden ontzien. Verder zijn de locaties van de twee te ontwikkelen gebouwen zo gekozen dat de effecten op de omgeving beperkt blijven. Ook wordt bij de inrichting van de golfbaan rekening gehouden met de omgeving. Tussen de spelelementen van de golfbaan wordt een heidelandschap ontwikkeld, een habitatype waarvoor het Natura 2000 gebied Veluwe is aangewezen en een habitat waar de al aanwezige beschermde soorten zich thuis voelen. Bij de aanleg van de golfbaan wordt verder de randzone van de voormalige vuilstortlocatie ontzien. Dit is de zone met de meest structuurrijke vegetatie en de belangrijkste natuurwaarden. Het leefgebied van beschermde soorten wordt daar verder uitgebreid door opslag van grove den boven structuurrijke heide te verwijderen. Belangrijke natuurwaarden rond de golfbaan, op de rest van het landgoed en in de omgeving van het landgoed worden versterkt door de aanleg van de heidecorridors. Deze corridors verbinden heidegebieden op de locatie en in de omgeving waardoor de migratie van soorten die gebonden zijn aan open habitats, zoals reptielen en insecten, mogelijk wordt. De corridors zelf vormen ook een aanzienlijke uitbreiding en versterking van het leefgebied van beschermde soorten van open habitat. Voor twee

beschermde soorten van Natura 2000 gebied Veluwe betekent de kap van bos ten behoeve van de corridors mogelijk een verkleining van leefgebied. Dit negatieve effect is beperkt en zeker niet significant, blijkt uit de uitgevoerde voortoets Natura 2000. Een passende beoordeling hoeft niet te worden opgesteld. Ten slotte zal door de uitvoering van het Ruimtelijk Plan het beheer van het landgoed op meer natuurlijke wijze gebeuren wat voor veel soorten een versterking van hun leefgebied betekent.

Kenmerken van het potentiële effect.

De geplande activiteit heeft geen belangrijke nadelige milieueffecten. Het bestaande open landschap rond de vuilstortlocatie blijft behouden en het heidelandschap op het landgoed en in de omgeving wordt versterkt. Ten aanzien van de bodem en de waterhuishouding zijn geen grote effecten te verwachten. Ook de verwachte effecten wat betreft verkeerstoename, luchtkwaliteit en geluid zijn zeer gering. Significant negatieve effecten op het Natura 2000 gebied Veluwe zijn niet te verwachten en het opstellen van een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet is dan ook niet noodzakelijk. De uitvoering van het Ruimtelijk Plan Ullerberg brengt een aantal positieve effecten voor dit Natura 2000 gebied met zich mee.

Conclusie

Bovenstaande geeft aan dat belangrijke nadelige milieugevolgen niet zullen optreden. Verder is het opstellen van een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 niet nodig. De uitkomst van deze MER beoordeling is dan ook dat het doorlopen van een m.e.r. procedure niet noodzakelijk is.